

SISÄASIANMINISTERIÖLLE

ASIA: Lausunto hallituksen esitysluonnoksesta poliisilain muuttamiseksi (4.7.2022)

Viite: VN/12643/2021

Pyydettyinä lausuntona Suomen syyttäjäyhdistys (SSY) ry esittää seuraavaa:

SSY pitää kannatettavana sitä, että salaisten tiedonhankintakeinojen osalta poliisilain ja pakkokeinolain säännökset olisivat mahdollisimman yhteneväiset, joka tulisi lakien valmistelussa ottaa huomioon ja siihen pyrkiä.

Näin on tilanne tässä poliisilain muutosehdotuksessa, esitys on myös hyvin perusteltu. SSY viittaa lausunnossaan liitteeksi laitettavaan lausuntoon pakkokeinolain muutostarpeista annettuun lausuntoon.

Toteamme erikseen, että muutosehdotus ylimääräisen tiedon käyttämisen muuttamisesta on kannatettava ja tarpeellinen.

Kun lakimuutoksen tavoitteena on myös lainsäädännön tarkkarajaisuuden ja täsmällisyyden parantaminen, tulisi arvioida samalla rikosten paljastamisen yhteydessä sitä tilannetta, että mahdollisen rikoksen tekijä voi olla poliisimies. Esitutkintalain säännökset ja oikeuskäytäntö esiselvityksestä tällaisissa tilanteissa osoittaa toimivallan syyttäjän tutkinnanjohtajuudelle.

Ero ns. esiselvityksen ja rikoksen paljastamisen välillä on usein hiuksenhieno ja tulkinnanvarainen. Todellisuudessa ne usein ovat päällekkäisiä, kun arvioidaan, onko rikosta syytä epäillä ja kuka sen mahdollinen epäilty on. Tämä tulee esiin myös esitysluonnoksessa sivulla 8 ja poliisilain 5 luvun 1 §:n säännöksessä.

Syyttäjien tutkinnanjohtajuus on säädetty poliisin toimivaltuuksien käytön yleisen uskottavuuden ja läpinäkyvyyden lisäämiseksi. Sen vuoksi olisi nyt hyvä pohtia tulisiko tällaisissa tilanteissa syyttäjän päättää

poliisilain mukaisista pakkokeinoista tai ainakin sitä, että syyttäjällä olisi oikeus siihen. Se tietenkin vaatii sitä, että asiasta ilmoitetaan Syyttäjälaitokselle, jotta arviointi voidaan tehdä.

Sen vuoksi poliisilain 5 luvun 1 §:ään olisi hyvä tehdä asiasta säännös ja samalla säätää velvollisuudesta ilmoittaa asiasta Syyttäjälaitokselle.

Helsingissä 15.08.2022

Hallitus